

Smíšené vyšší jezdecké jednotky.

Motto: „Vězte, proč a s čím jednáte, a budete vědět,
jak máte jednat.“
Maršál Foch.

I.

„Úspěch je tenkrát vítězstvím, jestliže ho bylo dobyt manévrem a ne čelními boji s velkými ztrátami. Zdar budoucí války nutno proto hledat v rychlosti, t. j. v motorisaci a mechanisaci armády!“

Tato slova pronesl v revui „Bulletin Belge“ pplk. gšt. van Overstraeten a jejich pravdivost je potvrzena dostatečně dosavadním úsilím všech států, směřujícím k tomu, aby nejširším využitím moderních mechanických dopravních prostředků byla zvýšena rychlost pohybu jednotlivých zbraní.

Toto úsilí projevují všechny státy nejen Evropy, ale i velmoci a státy celého světa: tak mluví na příklad náčelník hlavního štábu SSA. v své výroční zprávě o stavu vojska a zbrojení, o rázu budoucí války a praví v ní přímo, že zákopová válka patří minulosti. V své zprávě praví gen. Mac Artur dále: „Příští válka bude se vyznačovat tím, že na frontě bude jen málo vojsk, zato tím větší počet lidí bude pro ně vyrábět válečný materiál. Na frontě budou jen menší jednotky, dokonale vycvičené, jimž lehké dopravní prostředky dají velkou pohyblivost, a tanky, bezpečné proti palbě různých zbraní, neobyčejnou průbojnost. Budou to proto vojska málo početná, za to však velice pohyblivá a průbojná, jimiž zároveň s letectvem bude určen ráz budoucí války.“ Žádá proto gen. Mac Artur mimo opatření co největšího počtu letectva i mechanisování a motorisování americké armády, čímž se připojuje k názorům plk. Fullera — průkopníka úplné mechanisace a motorisace armády v Anglii.

Z uvedených názorů, k nimž bych mohl připojit velmi mnoho souhlasných výroků vojenských odborníků všech evropských států, je zřejmé, jaký důraz kladou evropské i mimoevropské státy na zvýšení pohyblivosti a průbojnosti jednotlivých složek svých armád, čímž bude dán zcela neobvyklý ráz příští válce: špatně se povede té armádě, která na tento nový, odlišný způsob vedení války nebude z jakýchkoli důvodů technicky i takticky dostatečně připravena a jejíž přípravy k novému vedení boje započnou teprve po vypuknutí války, kdy bude již pozdě.

V souvislosti s úsilím o zvýšení pohyblivosti jednotlivých složek armády jest i problém organizace rychlých smíšených vyšších jednotek,

navázaný v posledních letech na problém motorisace a mechanisace armády vůbec. Tento problém jest jedním z důsledků světové války, jež jsou řešeny v poválečných letech všemi armádami světa a jehož řešení se stává i u nás nezbytným, nemáme-li na újmu bojové hodnoty své armády zůstat pozadu za armádami jinými.

O otázkách motorisace a mechanisace armády můžeme najít velmi četné články a úvahy ve vojenských časopisech všech států, kdežto u nás nalézáme teprve v posledních dvou letech články o řešení této otázky vzhledem k našim poměrům i v našich „Vojenských rozhledech“. Ne ovšem vinou VR. nebo důstojníků přispívajících do naší vojenské revue, jako spíše vinou toho, že řešení této otázky zdálo se v našich poměrech pro přílišný finanční náklad — nejen nesnadné, ale i zbytečné. — Ne nadarmo si stěžuje pplk. gšt. J. Kasalický ve svém článku o organizaci útočné vozby, uveřejněném ve VR. 1932, čís. 6, na to, že od vytvoření praporu útočné vozby prošlo již 10 let, aniž došlo k jeho nezbytnému rozšíření, a teprve organizační změny r. 1934 provedené dávají naší armádě naději na lepší vybavení těmi prostředky, v nichž si jiné armády vytvářejí již dávno záruku pohyblivosti a průbojnosti, a tím i větší bojové hodnoty po stránce taktické i strategické.

Řešení otázky motorisace a mechanisace armády znesnadňuje u nás nejen vysoký finanční náklad, ale i poměrně špatný stav silnic, zvláště v některých částech republiky, a problém pohonných hmot. Nemůžeme proto jít tak daleko, abychom žádali v našich poměrech armádu, kombinovanou jen z jednotek motorisovaných a mechanisovaných, anebo jen z jednotek mechanisovaných, tak, jak to žádají zastánci úplné mechanisace a motorisace armády v některých státech: ale můžeme a musíme také žádat, aby naše armáda byla vybavena v době, kdy se částečná motorisace a mechanisace armád stává naprostou nutností, takovými prostředky pohybu a průbojnosti, aby v mezích finančních možností státu udržela krok s armádami států jiných.

Ačkoli problém motorisovaných a mechanisovaných jednotek není doposud v žádném státu vyřešen definitivně, ukázaly prozatím dosavadní zkušenosti se smíšenými rychlými jednotkami, ve Francii, v Itálii a v Americe, že mechanisovaná armáda nemůže řešit většinu úkolů bez součinnosti jiných druhů zbraní a že je proto nutné, řešit mechanisaci jednotek armády se zřetelem na jejich spolupráci s jezdectvem a pěchotou. Vzhledem k malé rychlosti pohybu pěchoty, jež zmenšuje pohyblivost a tím i plné využití jednotek mechanisovaných, řeší se tato otázka téměř ve všech státech hlavně vzhledem k spolupráci mechanisovaných jednotek s jezdectvem, které při své pohyblivosti může plně využít všech výhod mechanisace, aniž je nutno motorisovat jeho hlavní bojovou složku, tak, jak je to nutné při spolupráci mechanisovaných jednotek s pěchotou. Je proto problém mechanisace a motorisace armády z největší části problémem jezdeckva a jako takový problém je také řešen.

II.

Taktický význam vyšší rychlé jezdecké jednotky záleží v možnostech jejího použití a zůstává všeobecně týž, jako taktický význam vyšší jezdecké jednotky normální: pro způsob jejího použití bude nutné mít především hlavní zřetel na ty zásady, jejichž uplatnění dovolí plné využití

všech zvláštních vlastností vyšší rychlé jednotky, t. j. značné rychlosti pohybu a mohutné palby, znamenajících především velkou pohyblivost, dále pak velkou průbojnost a velkou schopnost odporu těchto jednotek.

Praktické válečné zkušenosti o způsobu použití vyšších rychlých jednotek a praktické zkušenosti o jejich taktickém významu nemá prozatím žádný stát; musíme proto aplikovat poznatky získané v poslední válce při použití vyšších jednotek jezdeckva na vyšší jezdecké jednotky rychlé, při čemž musíme ovšem přihlížet nejen k výhodám, jež motorisace a mechanisace těmto jednotkám přináší, ale i k nevýhodám, jejichž přezírání by mohlo vést k omylům jak při jejich organizaci, tak i při použití jich.

Můžeme proto říci, že základem pro stanovení taktického významu motorisované vyšší rychlé jezdecké jednotky zůstávají prozatím zásady a pravidla o taktickém použití vyšších jednotek jezdeckva vůbec. Zajímavý je po té stránce ten fakt, že právě zde narážíme u nás na nedostatek jasných názorů, zřejmý nejlépe z toho, že ačkoliv o reorganizaci našeho jezdeckva přinesly VR. již několik zajímavých a velice podrobně vypracovaných návrhů několika našich odborníků jezdeckva, žádajících vesměs zvýšení počtu jezdeckých pluků i na újmu pěšího vojska, není dosud nikde žádné konkrétní úvahy o tom, jak těchto vyšších jezdeckých jednotek — moderně organisovaných — u nás použít.

O nejistotě v názorech na způsob použití našich vyšších jezdeckých jednotek bylo psáno již v článku „Probleme der Tschechoslowakischen Kavallerie“ ve „Wissen und Wehr“ roč. 1932, čís. 9, kde se uvádí, že o použití našich jezdeckých brigád je psáno velmi málo jak v Polním řádě, tak i v literatuře; v článku je uvedeno, že obtížné a hlavní úkoly jezdeckva, jako zvědy, kryt a pronásledování, jsou u nás pro nejistotu v použití vyšších jezdeckých jednotek opomíjeny a jezdecké brigády jsou cvičeny pracovat v těsné souvislosti s ostatními vyššími jednotkami, bojují pomalu a methodicky jako pěchota, takže jsou takticky příliš těžkopádné a jejich význam jako pohyblivých jednotek je minimální. V článku se dále uvádí, že za nejdůležitější činnost jezdeckva je u nás pokládáno jeho zasazení v bitvě na křídlech a při vyvrcholení boje v pronásledování, kdežto při provádění krytu hranic, při nájezdech a při výkonu strategických zvědů se s jezdeckvem nepočítá: vyšším jednotkám jezdeckva je přičítána jako hlavní úkol jeho těsná součinnost v bitvě spolu s pěšími divisemi.

Hlavním podkladem tohoto německého článku o našem jezdeckvu je práce plk. gšt. R. Hanáka v 7.—9. čísle XI. roč. VR.: poněvadž se tato úvaha týká přímo i problému, k jehož řešení má tento článek přispět, uvádím z této práce stručný výtah o úkolech jezdeckva v budoucí válce. Připomínám při tom, že v řešení autorově je jezdecká divise a samostatná jezdecká brigáda vybavena podle jeho návrhu již všemi prostředky motorisace a mechanisace, které z ní činí vlastně vyšší jednotku motorisovanou, rychlou.

V článku, „Je třeba měnit dnešní organizaci našeho jezdeckva, aby vyhovovala nynějším požadavkům boje“, posuzuje plk. gšt. Hanák úkoly jezdeckva v krytu hranic, při nájezdech, při zvědech a při přezvědech, jeho úkoly v bitvě při součinnosti s pěšími divisemi a konečně jeho úkoly při pronásledování, při krytí ústupu a při zastírání a dospívá k těmto závěrům:

1. Pro kryt hranic může použít jezdeckta jen armáda s dostatečným počtem jezdeckých jednotek, poněvadž se jeho síly při tomto namáhavém úkolu opotřebují dříve, nežli dojde k rozhodným operacím. Je proto nutné být při tomto použití jezdeckta tím zdrženlivější, čím méně jezdeckta armáda má, ačkoli se pro svou velkou pohotovost, pohyblivost a schopnost, zastírat pohyby a soustředění jednotlivých sborů k tomuto úkolu hodí daleko lépe než pěchota.

2. Nájezdy na nepřátelské území by byly oprávněny jen v tom případě, kde by šlo o trvalé obsazení strategicky důležitého místa; jinak si může nájezdy do nepřátelského týlu dovolit jen armáda se značným jezdecktvem, již také z toho důvodu, že pro plnění úkolů směřujících k rušení mobilisace v nepřátelské zemi je letectvo zbraní daleko schopnější a účinnější než jezdeckto.

3. Součinnost jezdeckta v bitvě s pěšími divisemi — je považována autorem článku za nejdůležitější činnost jezdeckta; zamítá použití velkých jezdeckých jednotek k provádění zvědů; pro tuto činnost pokládá opět letectvo za zbraň daleko schopnější a posuzuje zamítavě i použití těchto jednotek při provádění přezvědů pro potřebu vyšších jednotek pěchoty, pro něž určeny jsou zvláštní SPO. O autorově názoru na použití jezdeckta v budoucí válce svědčí nejlépe jeho slova, „že celá organizace velkých jezdeckých jednotek musí směřovat k tomu cíli, aby mohly vyplnit svůj nejdůležitější úkol, t. j. úspěšnou součinnost v bitvě a v bojích po boku pěších divisi“. Tato součinnost bude záležeti hlavně v pohybu jezdeckých divisi v rámci armády na křídlech, kde budou chránit vlastní boky a tyl a při srážce s nepřítelem budou se naopak samy snažit, aby obchvátily křídla nepřátelských vojsk a vpadly do boku a týlu nepřátelské armády.

Další činností vyšších jednotek jezdeckta bude pronásledování, krytí ústupu a zastírání pohybu hlavních sil, ke kterýmžto úkolům se hodí jezdeckto nejlépe.

Celkem vidí plk. gšt. R. Hanák hlavní význam vyšších jednotek jezdeckta v jejich použití při součinnosti s ostatními jednotkami armády, která bude záležet v palebném boji, po provedení rychlých, dalekých přesunů.

Vezměme nyní jednu z našich prvních popřevratových úvah o úkolech jezdeckta v budoucích válkách, kterou byla přednáška tehdy majora, nyní plk. gšt. E. Fialy ve VR. z r. 1921; v této přednášce jsou úkoly jezdeckta rozděleny na dvě skupiny, a to

1. na úkoly, při jejichž provádění uplatní vyšší jezdecká jednotka svou hlavní vlatnost, t. j. rychlost a pohyblivost, k nimž patří
zvědná a přezvědná činnost před frontou a v bocích vlastní armády, pronásledování poraženého a zadržování pronásledujícího nepřítele, rychlé obsazení určité linie a její zabezpečení do příchodu pěchoty, spojení mezi bojující pěchotou, rychlé zasažení na ohroženém místě fronty, akce v týlu nepřátelské armády,
2. na úkoly, které rychlosti a pohyblivosti nevyžadují, k nimž patří
zajištění boků bojující pěchoty, obsazování úseků fronty místo pěchoty.

Plk. gšt. Fiala vidí rovněž hlavní význam jezdeckta v akcích, při nichž bude využito hlavně rychlosti pohybu, dále pak palebné síly vyšších

jezdeckých jednotek. Zdůrazňuje však hlavně použití jezdeckta pro tyto úkoly, k nimž není druhá zbraň upotřebitelná — alespoň ne vždycky, t. j. pro úkoly služby zvědné, přezvědné a pro provádění nájezdů. Posuzuje v své úvaze použití vyšších jezdeckých jednotek s hlediska všeobecného, kdežto plk. gšt. Hanák počítá v své úvaze o jejich použití s malým počtem našeho jezdeckta a s obtížemi při jeho udržování a doplňování; jsou proto zásady jím stanovené řízeny hlavně nutností šetrnosti, t. j. ponecháváním jezdeckta pro úkoly nejdůležitější, za něž považuje součinnost jeho v bitvě s pěchotou.

Tento hlavní úkol přiřčený jezdecktu má však tu nevýhodu, že nebude při něm vždy využito plně té nejdůležitější a nejvýznačnější vlastnosti jezdecké jednotky, t. j. její rychlosti a pohyblivosti. Šetřením jezdeckta a jeho ponecháváním pro úkoly spolupráce v bojích s pěšími divisemi bychom opakovali starou chybu — význačnou při použití jezdeckta ve světové válce, že totiž by bylo váháno s jeho upotřebením do té doby, kdy k jeho činnosti by nebylo ani místa, ani ostatních podmínek, což zavinilo také zamítavý poválečný názor na potřebu jezdeckta vůbec.

Všimněme si však toho, co praví o významu a úkolech jezdeckta náš Polní řád! Tento náš předpis definuje úkoly jezdeckta těmito slovy:

„Jezdeckto má za úlohu opatrovat zprávy, bojovat a účastnit se při zjednávání spojení. Jezdeckto hledá nepřitele, zjišťuje situaci jeho předních jednotek a opatřuje velitelství potřebné zprávy, chrání vyšší jednotky buď v čele a v bocích, anebo jen v čele podle toho, jsou-li tyto jednotky osamoceny či v bočné spojitosti. Jak při vyhledávání zpráv, tak při obraně jest jezdecktu bojovat. Bojuje i přímo na bojišti, právě tak jako pěchota.“ (G—V, čl. 55 a 57.)

Podrobněji je rozveden úkol jezdeckta v dalších kapitolách Polního řádu: jezdecké vyšší jednotce, již je podle čl. 58 jezdecká brigáda, složená z několika pluků a z cyklistické eskadrony a již může býti přiděleno dělostřelectvo a čtyři OA., připadá především spolu s letectvem úkol provádění zvědů na dálku. Při provádění tohoto úkolu má jezdeckto zjednatí dotyk s nepřítelem, dále má zjednaný dotyk udržovat a konečně má také tu úlohu, určit i bojem místa skutečně obsazená a skutečnou sílu nepřátelských odporů v určitých prostorech.

Tato činnost vyšších jezdeckých jednotek, definovaná v hlavě III Polního řádu jako vyhledávání zpráv k účelům strategickým pro potřebu vyšších velitelství, zejména HV. a armád, podle okolností i armádních skupin nebo samostatných vyšších jednotek, stane se velice často i činností přezvědnou, t. j. vyhledávání zpráv o nepříteli pro potřebu vyšších jednotek k účelům taktickým. Do značné míry předvídá toto použití vyšších jednotek jezdeckta k vyhledávání zpráv k účelům taktickým i náš Polní řád, když praví, že z pozemních orgánů konají vyšší jednotky přezvědy na vzdálenost zpravidla větší než jeden denní pochod: těmito vyššími přezvědnými jednotkami pozemních orgánů jsou podle čl. 212 vyšší jednotky jezdeckta, t. j. jezdecké brigády, zesílené, třeba-li, pěchotou, dělostřelectvem a částí letectva. Přiděluje proto náš Polní řád jezdecké brigádě, zesílené podle potřeby různými zbraněmi jinými, nejen vyhledávání zpráv k účelům strategickým, ale i k účelům taktickým, při čemž obojí tato činnost je ve vymezených pásmech do značné míry i činností zajišťovací.

Podle čl. 217 může být velitel přezvědného jezdeckta přiveden i k vedení vážného boje, aby zatlačil na určitém místě nepřátelské PS. a aby

vešel v dotyk s hlavními nepřátelskými silami. Zjednaný dotyk musí být udržován dotud, dokud není jezdeckvo vystřídáno jednotkami hlavních sil anebo dokud nedostane rozkaz, aby dotyk přerušilo. Takto stanovenou činností bude jezdeckvo vždy přispívat k získání zpráv pro taktickou potřebu vyšších velitelství a bude zajišťovat do velké míry i pochody a přesuny jednotek hlavních sil. (G—V, část III, hl. I.)

Další úloha připadá jezdeckvu při ubytování: podle čl. 195 PŘ. se zvýší stupeň obrany zajištěný PS. při ubytování daleko od nepřítele posunutím některých jednotek směrem k nepříteli a zvláště vysláním některé jednotky až k terénní čáře, která je překážkou pro postup nepřítele, a jejíhož přechodu lze snadno hájit. PŘ. neuvádí sice, kterým jednotkám má být tato úloha svěřena, ale provádět ji mohou s úspěchem jen jednotky rychlé a pohyblivé a především budou to opět vyšší jednotky jezdeckva i s přidělenými posilovými prostředky, které jsou při provádění zvědné a převzvědné činnosti daleko vpředu, jimž případně tato zajišťovací činnost v mezích jejich hlavního úkolu.

O činnosti jezdeckva za přibližování a zjednávání dotyku praví PŘ., že je to letectvo, jezdeckvo a předvoje, pod jejichž záštitou se přemísťují hlavní síly většími nebo menšími posuny (G—V, čl. 235). Dotyk s nepřítelem zjednává podle čl. 240 jezdeckvo, které se snaží zjistit obrys nepřátelského postavení. Má-li být veliteli armády možno, připravit a zahájit manévry a provést je bez ztráty času, je třeba, aby první dotyk byl zjednan co nejdále, při nejmenším tak daleko, aby hlavní síly vyšších jednotek prvního sledu byly chráněny proti neočekávanému přepadení nepřátelským dělostřelectvem. K tomu se velmi dobře hodí obrněná auta. Jezdeckvu se někdy podaří postupně odstranit nepřátelský odpor tím, že dobude jednoho střediska po druhém. Je-li zesíleno pěchotou, obrněnými auty vyšších jednotek a dělostřelectvem, vzroste značně jeho bojová síla a tím i průzkumná schopnost. Tato činnost jezdeckva činí téměř zbytečným vedení zahajovacího boje.“

O použití jezdeckva v bitvě se nepřímo zmiňuje čl. 266 PŘ.; v něm se praví, že manévry proti křídům nepřítele vede k výsledkům tím rozhodnějším, čím nenadáleji může být zahájen a čím rychleji proveden, a proto musí být pamatováno na to, aby v sestavě vojsk byly umístěny na křídlech ty jednotky, kterým bude uloženo provést obchvat proti křídlu nepřítele. Rovněž velký význam přikládá náš PŘ. použití jezdeckva při využívání úspěchu, když praví v čl. 261 a 262: „Nejdůležitějšími činiteli při využívání úspěchu jsou dělostřelectvo, jezdeckvo a letectvo. Jezdeckvo působí obvykle na křídlech; spolu s oddíly OA. vyšších jednotek a zesíleno dělostřelectvem event. automobilisovaným a podporováno pěchotou, dopravovanou na nákladních autech, může předstihnouti nepřítele na ústupových cestách.“

Konečně stanoví náš PŘ. v čl. 409 jako úlohu jezdeckva i jeho činnost při zadržování nepřítele a praví, že k tomuto úkolu mají být určeny zvláštní oddíly, skládající se z jezdeckva armády, podporovaného, je-li třeba, pěchotou, četami OA. a částí dělostřelectva; jejich úkolem je opeřovat před pásmem PS., udržovat dotyk s nepřítelem, zpomalovat jeho pochod a získávat o něm zprávy. Obdobnou činností je pak i činnost jezdeckva v zadních vojích při ústupu.

Shrňme-li nyní stručně rozsah činnosti vyšších jednotek jezdeckva, stanovený našim Polním řádem, zdůrazňujícím všeobecně taktický význam

pohyblivosti jednotlivých složek armády ve válce vůbec, vidíme, že podle Polního řádu má být úkolem jezdeckta:

1. provádění zvědné a přezvědné činnosti a tím i zajištění vyšších jednotek za pochodů, přesunů a při ubytování, související s prováděním přezvědné a průzkumné činnosti,
2. zastírání pohybu vyšších jednotek při přibližování,
3. zjednávání dotyku s nepřítelem, a to nejen zjištěním prvních nepřátelských odporů, ale odstraněním těchto odporů a proniknutím do hloubky obranné sestavy nepřítele.
4. působení na křídlech s úkolem ochrany vlastního křídla a s úkolem manévru proti křídlu nepřítele,
5. činnost při využívání úspěchu,
6. zadržování nepřítele a krytí ústupu.

Zahrneme-li do zadržovací činnosti jezdeckta i jeho působení při krytí hranic, vidíme, že náš Polní řád ukládá kromě nájezdů našim vyšším jezdeckým jednotkám vše to, k čemu jich může být vůbec účelně použito; s jakým zdarem a výsledkem budou moci tyto různé a do značné míry vysilující úkoly plnit, bude záležitostí jak na jejich vybavení nutnými prostředky palby, průbojnosti a prostředky obrany proti moderním zbraňům, tak i na jejich výcviku.

Jaký je význam těchto jednotek v státech jiných? Ve Francii se vyjádřil býv. ministr války Daladier o způsobu obrany země těmito slovy: „S jedné strany musíme mít v pohraničí mocnou obrannou armádu, opírající se o permanentní a improvizovaná opevnění; tyto síly vyčerpají do značné míry síly země, takže nezbude, než přestat vzadu na postavení několika motorisovaných, velmi silných a rychlých divisí, určených k vyplnění mezer, jež přese všechna opatření mohou vniknout v obranném systému!“

Francie, mající zabezpečené hranice soustavou stálých opevnění, opírá podle tohoto výroku nutnost rychlých motorisovaných jednotek na předvídaném jich použití k vyplňování mezer v obranném systému. Jinak uvádí francouzský Cvičební řád pro jezdeckto z r. 1931 celkem totéž použití jezdeckých divisí jako náš Polní řád, a to:

„Vyhledávání zpráv, zajištění, účast v bitvě, zejména na křídlech. spolupůsobení při využívání úspěchu a obranu.“

K plnění těchto úkolů však jest jezdecká divise francouzská daleko silnější než naše jezdecká brigáda a v její sestavě jsou již všechny složky, které činí z ní jezdeckou divisi motorisovanou — rychlou. Při tom je třeba mít na zřeteli i to, že již každý jezdecký pluk je ve Francii vybaven daleko lépe než jezdecký pluk náš. Je proto francouzská jezdecká divise jednotkou, jejíž význam pro plnění všech daných úkolů je vzhledem k její síle jistě značný.

Německé názory na vyšší jezdecké rychlé jednotky jsou shrnuty v knize generála G. Brandta — „Moderne Kavallerie — Betrachtungen über ihre Verwendung, Führung, Organisation und Ausbildung“. Podle jeho vývodů má dnešní jezdeckto tyto úkoly:

1. krytí hranic,
2. zvědy,
3. zajištění,
4. účast v bitvě,
5. ochranu křídel,

6. pronásledování,
7. krytí ústupu,
8. zvláštní akce do týlu nepřítele.

Podobně jako plk. gšt. R. Hanák dovozuje gen. Brandt v své knize, že použití jezdeckta při krytu hranic, k provádění zvědů a k provádění nájezdů může být jen vedlejším úkolem jezdeckta, kdežto jeho hlavním úkolem budou akce ostatní. Jeho názorem je, že veškeré tyto úkoly jezdeckta vyžadují zasazení masy a že je proto nezbytná organisace jezdeckých divisí ve vyšší svazy — jezdecké sbory; použití jednotlivých jezdeckých divisí považuje za výjimku.

Proti vývodům gen. Brandta o nutnosti tvoření vyšších jezdeckých svazů pro plnění těch úkolů, které očekávají jezdeckto v budoucí válce, vystupuje gen. v. v. Erfurt (Wissen und Wehr, 1933, čís. 3), který naopak tvrdí, že k plnění úkolů vyžadujících pohyblivých jednotek budou daleko schopnější zvláštní pohyblivé jednotky smíšené, pro jichž použití není možné stanovit jako pravidlo ty zásady, které platí pro použití jezdeckta. Svým názorem se připojuje gen. Erfurt k názorům těch států, které řeší problém pohyblivých jednotek tvořením jednotek smíšených, kde jezdeckto nemá převahu nebo kde se alespoň přičítá cyklistům, složkám motorisovaným a mechanisovaným stejná důležitost jako jezdecktvu. Zajímavá po té stránce je Itálie, odchylující se značně od názorů většiny států již tím, že v svém předpise o vyšších jednotkách nemluví vůbec o jezdecktvu a uvádí místo něho rychlá vojska, jejichž jednotkou je rychlá divise.

Těmto rychlým divisím dává italský předpis „Všeobecné směrnice pro použití velkých jednotek“ jen dva úkoly, a to:

a) předejít postup vlastních vyšších jednotek normálních až do získání dotyku s nepřítelem, donutit ho k rozvinutí a rušit ho v jeho činnosti, při čemž má získat zprávy o nepříteli a zjišťovat jednotlivosti, které nemohlo nebo nemůže právě zjistit letectvo, a tak doplňovat jeho hlášení;

b) předejít nepřítele do všech částí terénu, které jsou důležité, a usnadnit klidný postup vlastních vyšších jednotek, pohybujících se vzadu, což znamená i obranu získaného terénu. V terénu velmi členitém, pahorkovitém anebo hornatém, zvláště je-li prostoupen vodními toky, bude tento druhý úkol dočasně důležitější než úkol první a jeho splnění se stane nezbytnou podmínkou pro řešení úkolu prvního.

Je proto podle italského předpisu hlavním úkolem rychlých divisí získávání zpráv o nepříteli, zajištění vyšších jednotek a usnadnění jejich postupu. V mezích této činnosti rychlé divise jsou ovšem zahrnuty i ty úkoly, pro jejichž plnění jsou určeny v jiných státech divise jezdecké; rozdíl se zde jeví více v menším počtu jezdeckta u rychlé divise a ve změně názvu nežli v použití a její taktický význam zůstává týž jako u Francie a Německa.

Z těchto názorů o použití vyšších jednotek jezdeckta, jimiž jsou již téměř ve všech větších státech divise smíšené, rychlé, můžeme vyvodit, že ve všech armádách je použití rychlých jednotek předvídáno všude tam, kde bude potřeba zásahu rychlého a mohutného, a že taktický význam rychlých jednotek pro provádění těchto akcí bude tím větší, čím větší bude počet jich, jejich pohyblivost a jejich palebná síla.

Při srovnávání zásad pro použití moderně organisovaných jezdeckých divisí a divisí rychlých se zásadami stanovenými pro použití našich jezdeckých brigád Polním řádem dospějeme k tomu zajímavému faktu, že se zásady stanovené naším Polním řádem, vydaným roku 1925, shodují téměř úplně s posledními názory na použití vyšších rychlých jednotek ve Francii, Německu i v Itálii; třebaže v názorech o významu těchto rychlých jednotek jsou nepatrné úchytky, jsou zásadně přece jen stejné a v jich použití jsou zahrnuty úkoly strategického i taktického rázu v nejširším smyslu slova.

Je proto pochybné, můžeme-li vzhledem k našim poměrům omezit rozsah činnosti našich „budoucích“ vyšších rychlých jednotek tak, jak je provedeno vymezení této činnosti v návrhu plk. gšt. Hanáka. Význam vyšších rychlých jezdeckých jednotek bude záležet v plnění všech těch úkolů, které stanoví pro činnost vyšší jezdecké jednotky náš Polní řád: které z těchto úkolů budou jim skutečně dány, bude záležet ne na použití jich předvídaném v míru, ale na skutečné situaci ve válce, která si dosti často vynutí zasazení těchto jednotek na takových místech a s takovými úkoly, o nichž bylo možná uvažováno v míru jen jako o zvláštní výjimce. Počítejme proto raději ihned s tím, že jich bude použito všude tam, kde bude potřeba jednotek s větší rychlostí pohybu, než má pěchota, a že jejich význam při téměř neomezených možnostech použití nutí k tomu, aby počet těchto jednotek byl co možná největší; při jejich organisaci bude pak nutno dbáti toho, aby jim byly dány všechny prostředky potřebné k plnění těch úkolů, pro něž jsou svými vlastnostmi předurčeny.

III.

Úkoly každé jednotky záleží

v účasti při bojích v zajištění hranic,
v činnosti přezvědné a průzkumné,
v zajišťování hlavních sil za ubytování, při pochodech a za přiblížování,

v zjednávání dotyku s nepřítelem,
v účasti v bitvě útočného i obranného rázu,
v činnosti při využívání úspěchu a při pronásledování,
v bojích při ústupu a v krytí ústupu.

Z vývodů v stati předcházející je zřejmé, že rychlé vyšší jezdecké motorisované jednotky a rychlých jednotek jakéhokoli složení bude použito s výhodou k provádění všech těchto úkolů, při čemž způsob a možnost jich upotřebení budou závislé hlavně na třech činitelích, a to:

na terénu a na komunikacích,
na vzdálenosti od nepřítele a na vlastní situaci,
na povětrnosti.

První nezbytnou podmínkou pro možnost použití motorisované jezdecké jednotky jsou vhodné komunikace a vhodný terén, v kterém mohou být s dobrým výsledkem uplatněny veškeré složky této jednotky, složené z jezdecké, cyklistické anebo motocyklistické jednotek, z mechanisované a motorisované pěchoty, z hipomobilního a motorisovaného dělostřelectva, z útočné vozby, z motorisovaných služeb a trénů. Pro možnost použití všech těchto složek je terén a komunikace základním taktickým předpokladem, na němž bude záviset nejen použití, ale i organisace rychlých jednotek.

Všimneme-li si nyní geografických poměrů naší republiky, o nichž 28. února 1934 přednášel v III. přednášce lidového cyklu o brannosti prof. dr. V. Švambersa, vidíme, že terén našeho území je velice různotvárný a že jsou v něm zastoupeny všechny typy tvaru zemského povrchu, od velehor až po nížiny; je proto možnost použití různých druhů zbraní vázána u nás do značné míry již terénem samým, zejména tam, kde není dostatek vhodných komunikací, překonávajících v mnoha případech obtíže kladené terénem.

O komunikačních poměrech naší republiky uveřejnil obsáhlý článek ve VR. 1927, čís. 4, škpt. ing. K. Mayer: podle jeho vývodů je silniční síť republiky dosti hustá a vyhovuje celkem i svou situační polohou ve větší části republiky a jen některé oblasti, zvláště v zemi Slovenské a Podkarpatoruské, jsou po této stránce poněkud zanedbány. Zato je však stav silnic daleko horší; poměrně nejlépe jsou stavěny a budovány silnice v zemi České a Moravskoslezské, kdežto o silnicích slovenských píše škpt. ing. Mayer, že nelze větší části jich použití při dopravě auty bez důkladné rekonstrukce. To jest ovšem okolnost, která by použití rychlých jednotek v jednotlivých částech republiky značně ztěžovala a která se dá odstranit jedině během dlouhé doby, soustavným zdokonalováním silniční sítě, zvláště v těch částech republiky, kde se s možností použití jednotek vybavených motorovými vozidly počítá.

Předpoklad první, t. j. vhodný terén a dostatečný počet vyhovujících komunikací, který je základní podmínkou pro použití vyšších rychlých jednotek, není proto splněn v značné části naší republiky; v zemi České a Moravskoslezské je sice nevhodnost značné části terénu, zejména v pohraničí, vyvážena na mnoha místech bohatou a dobře vybudovanou sítí komunikační, nemůžeme však ani zde říci, že bude pohyb všech složek vyšší rychlé jednotky ve všech případech možný. Ve východní části země Slovenské a v zemi Podkarpatoruské je již terén sám značnou překážkou použití mechanisovaných a motorisovaných jednotek, zejména ve směru západ—východ, a špatný stav komunikací činí zde použití těchto jednotek ve většině případů téměř nemožným. Motorisovaných a mechanisovaných jednotek by zde mohlo být použito jen na určitých liniích, čímž by bylo využití těchto jednotek při bojích uvnitř našich hranic omezeno na minimum; sousední území naší republiky jest ovšem pro použití motorisovaných jednotek daleko příznivější jak se zřetelem k terénu, tak i k poměrům komunikačním.

Vzhledem k uvedeným poměrům a v uvážení toho, že některé složky vyšší rychlé jezdecké jednotky jsou vázány možností pohybu jak na vhodný terén, tak i na dostatečný počet dobrých komunikací, můžeme říci, že v zemi České, Moravskoslezské a v západní části země Slovenské je možno použít téměř všude veškerých složek rychlých jednotek, kdežto ve větší části země Slovenské a v zemi Podkarpatoruské bude lze použít jenom těch složek, jejichž pohyb není vázán výhradně počtem a stavem komunikací. Konečně jsou severní hranice této části republiky dostatečně chráněny přírodou a v jižní části tohoto území — v prostoru Košice—Užhorod—Chust — jsou podmínky pro použití složek rychlé jednotky značně příznivější jak k akcím ve směru jižním, tak i k menším taktickým přesunům ve směru západ—východ.

Druhý uvedený činitel, t. j. vzdálenost od nepřítele a vlastní situace, bude důležitý zejména pro využití těch význačných vlastností rychlé mo-

torisované vyšší jednotky, o nichž bylo mluveno v stati předcházející a jimiž jsou hlavně rychlost, pohyblivost a schopnost manévru, spojená se značnou průbojností a odolností. Plné využití těchto vlastností bude vyžadovat ve většině případů dostatečný prostor, aby mohly být s úspěchem uplatněny tyto jednotky při těch úkolech, které rychlosti a pohyblivosti vyžadují. Bude proto dostatek místa a možnost volného jednání druhým z taktických předpokladů pro použití rychlých jezdeckých jednotek.

Nutnost dostatečného prostoru pro činnost těchto jednotek by nebylo ani třeba zdůrazňovati. Přes to však uvádím výrok plk. Schacka v 1. čísle *Deutsche Wehr* (1933), který v článku „Hat die deutsche Heereskavallerie im Weltkriege versagt?“ praví, že po provedení nástupu byly armády tak blízko proti sobě, že pro rozvinutí a činnost vyšší jezdecké jednotky nebylo vůbec místa.

Bude-li proto dostatek prostoru pro volnost jednání základní podmínkou činnosti vyšší rychlé jednotky, musíme se ptáti, do jaké míry je splněn tento předpoklad u nás!

Přihlížíme-li dále k rozloze naší republiky a k nepříznivým poměrům zaviněným délkou hranice, tvarem a formami našeho území, musíme dojít k přesvědčení, že jednotnost fronty lze si jen stěží myslet; bude proto pro nepřítele poměrně snadné proniknout na některých místech na naše území, zvláště když není ochrana hranic zabezpečena alespoň na nej důležitějších místech vybudovanou soustavou opevněných míst, kterými zabezpečuje své hranice s takovým úsilím Francie. O nemožnosti souvislé obrany píše v uvedeném již článku i škpt. ing. Mayer a uvádí, že nevhodný rozložení vojska podél dlouhých hranic a možnost snadného rozříznutí teritoria lze paralysovat hlavně přípravami, které umožní co nejrychlejší přesuny volných vojsk ve směru sever—jih, od hranic střežených k hranicím napadeným, a co nejrychlejší přesuny paralelní s hranicemi, jimiž lze zhustit bojové síly přesuny z jednoho úseku do úseku druhého.

Tyto přesuny strategického i taktického rázu nebude vždy možno provést včas ani po železnici, ani automobilními kolonami; důležitým a často jediným prostředkem velitele k zabránění přímého nebezpečí bude pohotová rychlá jednotka, jejíž útočná i obranná síla musí být ovšem tak velká, aby stačila k provádění zejména taktických úkolů, jež jí vzhledem k možným situacím budou uloženy.

Vidíme proto, že vzhledem k nepříteli a k situaci budou mít naše rychlé jednotky téměř vždy dostatek místa jak ve směru sever—jih, tak ve směru západ—východ i v tom případě, že bychom byli odsouzeni skutečně k obraně pasivní: nechceme-li však ustrnouti v trpné obraně, bude pro naše rychlé jednotky, zvláště při malém poměrně počtu jich, vždy dostatek místa k veškerým dříve uvedeným akcím, jež jim mohou být uloženy.

Vzhledem k celkové situaci našeho státu by byla nutná

1. příprava prostředků umožňujících rychlou přepravu vojsk s jednoho místa na místo druhé, a to téměř na celém území naší republiky, což je v dané finanční situaci státu nemožné a nebude možné v potřebném rozsahu nikdy.

2. vytvoření dostatečného počtu rychlých, pohyblivých jednotek, s velkou průbojností a mohutností palby, jichž by mohlo být použito k provedení všech strategických i taktických úkolů, vyžadujících v našich poměrech velkého počtu rychlých zásahů na různých místech.

Čím více těchto jednotek bude a čím výhodnější bude jejich umístění v prostorech předvídaného použití a v prostorech, kde je jejich činnost umožněna vyhovujícími podmínkami pohybu, tím četnější a lepší budou také podmínky a možnosti jejich taktického upotřebení. Narážíme-li v našich poměrech na různé překážky, znesnadňující přepravu vojsk automobilními kolonami ve větším rozsahu, které odstranit není na dohlednou dobu v naší moci, bude pro nás tím důležitější, abychom zabezpečili úspěšnou obranu státu způsobem druhým, t. j. vytvořením co největšího počtu rychlých jednotek, jimiž jediné mohou být alespoň částečně vyrovnány nevýhody hranic a rozlohy našeho státu.

Tyto jednotky mohou mít velký význam již při spolupůsobení v zajištění hranic, ne sice přímým prováděním, neboť tím by byly jejich síly předčasně opotřebovány, ale zasazováním jich tam, kde se nepříteli podaří rozrušit naši obrannou sestavu. Nebudeme-li mít tyto jednotky, schopné zasáhnout rychle, včas a s dostatečnými prostředky na ohrožených místech, bude i obrana našich hranic při jejich délce, vyžadující daleko většího počtu vojska, nežli s kterým můžeme počítat, dosti problematická. Rovněž se nedá pochybovat o tom, že vzhledem k problémům obrany našeho státu, k podmínkám kladeným terénem, komunikací i celkovou situací budou tyto rychlé vyšší jednotky mít takový význam a takovou možnost použití, že jejich cenu pro nás není naprosto třeba zdůrazňovat. Je-li činnost těchto jednotek do jisté míry omezena v určitých částech republiky, jak nevhodným terénem, tak i špatným stavem komunikací, je opět celková vojenská a zeměpisná situace taková, že tvoření těchto jednotek v počtu co možná největším přímo diktuje.

Posledním činitelem pro možnost použití rychlých jednotek je povětrnost, jejíž vliv bude tak značný, že v určitých obdobích může použití těchto jednotek buď vůbec znemožnit neb alespoň omezit na nejmenší míru; zde opět přijdeme k tomu, že vliv povětrnosti na možnost použití těchto jednotek bude patrně malý v zemi České, v zemi Moravskoslezské a v západní části země Slovenské, kde se stav komunikací vlivem povětrnosti mění jen nepatrně, kdežto ve východní části země Slovenské a Podkarpatské činí nepříznivé počasí většinu komunikací nesjízdnou i pro pohyb lehkých vozidel. Tato obtíž zvětšuje v uvedené části republiky obtíže spojené s použitím moderně vybavené rychlé jednotky a nutí k úvaze, bylo-li by jejich organisování zde účelné, když se použití jich setkává s tolika v dlouhé době neodstranitelnými překážkami, pro něž by bylo jak disponování jimi, tak i jejich práce velice těžká a nesnadná.

Konečná odpověď na otázku, jsou-li u nás splněny předpoklady pro použití vyšších rychlých jednotek, je dosti obtížná. Především můžeme říci, že celková situace našeho státu a naší armády v čas války bude taková, že nám dá nekonečnou řadu možností pro použití rychlých jednotek — a to možností strategického i taktického rázu, k jichž plnění budou mít tyto jednotky téměř vždy dostatek volného prostoru, a proto i volnosti pohybu k tomu, aby mohly využít své rychlosti. Budou-li mít někdy méně prostoru k zjednávání zpráv a k zajišťování vyšších jednotek pohybem daleko vpředu, budou za to mít vždy dostatek místa k akcím na křídlech vyšších jednotek, k akcím při pronásledování a využívání úspěchu. I při ústupových bojích bude velmi mnoho možností k jich použití.

Celkem bude situace naší armády pro použití těchto rychlých vyšších jednotek nejen příznivá, ale dokonce se dá říci, že by obrana našeho státu

a ostatní úspěšná činnost druhých složek armády byla bez nich velice obtížná a nesnadná.

Překážkami jich použití bude terén, špatný stav komunikací a povětrnost. Je-li pohyb jezdecké rychlé divise vždy dosti obtížný a těžký i za příznivých podmínek terénních, komunikačních a povětrnostních, jak ukázala závěrečná cvičení jezdecké divise francouzské, byl by pohyb takovéto veliké jednotky u nás velice často nejen ztížen, ale v některých částech republiky i znemožněn překážkami kladenými terénem, špatným stavem silnic a cest, zvláště za nepříznivého počasí.

Bylo by chyba, přihlížet při stanovení předpokladů pro použití vyšší rychlé jezdecké jednotky jen k poznatkům, získaným při závěrečných cvičeních, konaných výhradně v nejprůzračnějších letních měsících — červenci až září, když polovina roku je u nás pro pohyby nejen motorisovaných a mechanisovaných jednotek, ale i jezdecky a pěchoty daleko nepříznivější. Tyto překážky může překonat většinou jezdecko a zpravidla i cyklisté, ostatní složky rychlé jednotky jen tehdy, je-li jejich pohyb umožněn dostatečným počtem dobrých komunikací.

Je proto třeba značné opatrnosti při řešení této otázky, abychom při špatných předpokladech jezdecku více neuškodili omezením jeho pohyblivosti — místo abychom mu prospěli.

Mohli bychom proto pro naše poměry vyvodit z uvedeného rozboru taktických předpokladů pro použití vyšších rychlých jednotek závěr, že by u nás bylo nutné vytvořit dvojí typ těchto jednotek, a to:

1. typ vybavený všemi složkami moderní rychlé vyšší jednotky (ovšem co možná lehkými a pohyblivými) pro oblast země České, Moravskoslezské a západní části země Slovenské.

2. typ vybavený jen lehkými a pohyblivými prostředky pro největší část země Slovenské a Podkarpatoruské.

O organizaci těchto jednotek pojednám v části poslední.

IV.

Jaký bude způsob boje vyšší rychlé jezdecké jednotky? Uvážíme-li všechny úkoly, k jichž plnění je rychlá vyšší jednotka svými vlastnostmi určena, vidíme, že všechny tyto úkoly budou mít vždy stejný ráz: bude to téměř vždy činnost přezvědná a průzkumná, jejímž účelem bude získání nutných zpráv o nepříteli jak pro potřebu vlastní, tak i pro potřebu hlavních sil, po níž následovati bude vždy boj rázu buď útočného nebo obranného.

Při samém plnění úkolů zvědě nebo přezvědě bude to boj svedený proto, že se přesných a určitějších zpráv o nepříteli nedá dosáhnout jiným způsobem nežli bojem. Musí proto dostat jezdecko i v tomto případě prostředky potřebné ke zvýšení své průbojnosti a palebné síly, poněvadž i tento úkol bude vyžadovati bojů, a to bojů jen tenkrát úspěšných, budou-li vedeny jezdeckem, zesíleným dostatečnými prostředky palby. Při ostatních úkolech jezdecky, t. j. při zastírání pohybu větších jednotek při přibližování, dále při zjednávání dotyku s nepřítelem vyšší jezdeckou jednotkou a při pronikání do hloubky jeho obranné sestavy, při působení na křídlech armády, ať již s úkolem ochrany vlastního křídla neb s úkolem manévru proti křídlu nepřitele a při využívání úspěchu, bude vždy činnost přezvědná a průzkumná předcházející vlastnímu boju: v částech případech bude prováděna i za boje, vedeného již hlavními silami

vyšší rychlé jednotky. I při zadržování nepřítele a při krytí ústupu bude přezvědná činnost důležitým činitelem úspěšného vedení boje a bude většinou prováděna zároveň s úkolem hlavním.

K provádění daných úkolů má vyšší rychlá jezdecká jednotka prostředky různé rychlosti pohybu na komunikacích, odlišné schopnosti pohybu v terénu a různé palebné síly: účelné použití všech těchto složek bude úlohou velitele. Že velení této jednotce bude vyžadovat vůdce vynikajících vlastností, pochopíme, když uvážíme rozdíl mezi bojem pěchoty a bojem jezdeckva: kdežto pěchota bojuje zpravidla systematicky, musí být boj jezdeckva veden tak, aby využitím jeho pohyblivosti bylo uvedeno v činnost vždy tam, kde je nepřítel nejslabší a kde se dá jeho činností nejvíce získat. Proto je správné disponování jezdeckvem tak těžké, praví gen. Brandt, a je příčinou, že použít správně jezdeckva dovedli jen velcí válečníci.

Plk. gšt. Jerzy Grobicki píše v 1. sešitu „Przegląd kawaleryjski“ (roč. 1931): „Velitele jezdeckva velkých jezdeckých jednotek musí charakterisovat silná vůle k vítězství, chladnokrevnost, rychlá taktická orientace v každé situaci, ještě rychlejší rozhodnutí, okamžitý postřeh ve změně situace, využití i nejmenší chyby protivníkovy do všech důsledků a osobní odvaha, hraničící až s risikem. Snaha nutit protivníka malými silami k rozvinutí velkých sil v terénu výhodném pro sebe, udeřit rychle a rozhodnout se v pravý čas. Takto se rozhodnout bylo a bude stále tou nejdůležitější složkou u jezdeckých velitelů a vycítění pravého okamžiku je největším uměním a talentem, který musí být vrozen.“

Těm vlastnostem, charakterisujícím velitele velké jezdecké jednotky, se nedá naučiti ve školách: vědomosti, získané ve školách, mohou jen rozšířit a zdůraznit obzor vědění seznáním moderních prostředků, s kterými bude jezdeckvo bojovat.“

V těchto slovech je kromě úvahy o veliteli zahrnut i všeobecný způsob boje vyšší jezdecké jednotky: celý způsob tohoto boje bude záležet v tom, že nejdříve musí být donucen nepřítel malými silami k rozvinutí sil velkých, musí být tímto způsobem nalezena místa, kde je nejslabší, na která je potom veden rychlý úder hlavními silami.

Abychom mohli podrobněji posoudit způsob boje rychlé vyšší jednotky, musíme si nejdříve uvědomit charakteristické vlastnosti různých složek, z kterých je sestavena: těmito složkami je jezdeckvo, jednotky cyklistické a motocyklistické, pěchota na pásových autech a pěchota na autech nákladních, dělostřelectvo, útočná vazba a obrněná auta.

Jezdeckvo. O jeho vlastnostech, významu a použití byla řeč již dříve. Jeho charakteristickou vlastností je možnost rychlého a snadného pohybu — i bez komunikací v terénu a za špatné povětrnosti: jeho schopnost překonávat větší vzdálenosti je sice menší nežli zbraní a jednotek mechanisovaných a motorisovaných, zato však může dokonale využívat terénu ke skrytí svých pohybů, může terén rychle prozkoumat a v čas potřeby rychle se rozčlenit. Samo však má poměrně malou palebnou sílu a malou průbojnost.

Hodí se proto jezdeckvo ke všem úkolům vyžadujícím taktické pohyblivosti a po zvětšení jeho palebné síly přidělením nutných prostředků i ke všem úkolům útočného i obranného rázu. Bude proto vždy jádrem vyšší rychlé jednotky, jejíž taktické úkoly budou zpravidla vyžadovat ne dlouho trvajícího úsilí, ale pružnosti, jež jí musí být zachována.

Cyklistické jednotky. Jejich význačnou vlastností je rychlost pohybu, převyšující i na horších komunikacích rychlost pohybu jezdeckta; jejich pohyb je sice závislý na komunikacích, ale komunikacích podradnějšího rázu, takže jejich činnost je téměř vždy možná i za špatných podmínek povětrnostních; ty ji sice mohou do značné míry ztížit, zřídka kdy však vůbec zamezit. Cyklistické jednotky mají značnou pohyblivost taktickou, jsou poměrně nenápadné, pružné a pohotové a mají i značnou palebnou sílu.

Jejich nevýhodou je určitá závislost na cestách, závislost rychlosti pohybu na svěžesti mužstva, nemožnost jízdy v terénu, zmenšování palebné síly ponecháním části mužstva u kol a přílišné zatížení, pro které přichází mužstvo do boje příliš unaveno. Tyto nevýhody však jsou do značné míry všeobecné a přílišné zatížení mužstva by se dalo odstranit tím, že by se přidělily cyklistickým jednotkám terénní vozy k dopravě těžkého materiálu.

(Příště dále.)

Jezdecktvo u nás a v cizině.

Kapitán jezd. Emil Fric:

Obrana malých jezdeckých jednotek proti útočné vozbě.

Zavedením lehkých terénních motorových vozidel nejsou již jediným nebezpečím komunikace, jak tomu bylo donedávna. Působnost útočné vozby se rozšířila na každý schůdný terén, vyjma terén horský (mimo cesty), bažinatý a těžko přístupný (husté lesy, křoviny), a s tím nutno počítati. Větší jednotky jezdeckta jsou proti tomuto nebezpečí přidělením příslušného obranného materiálu relativně zajištěny, avšak jinak je tomu s jednotkami menšími do eskadrony v to, kterým je svěřen úkol samostatný a jež nebude vždycky možné dostatečně vyzbrojití obranným materiálem proti útočné vozbě. Nejúčinnější obranou proti útočné vozbě je zase jen útočná vozba vlastní; je zřejmé, že všechny jednotky s její podporou počítat nemohou. Stejně je tomu s materiálem dělovým a kulometným (kulometry větší ráže). Průzkumné hlídky (až četa) a jednotky zajišťovací jsou tu z největší míry odkázány samy na sebe. Průzkumné a zajišťovací sledy budou sice podle možnosti podporovány vlastním materiálem (zvláště OA.), avšak způsob jejich činnosti jasně naznačuje, že s touto podporou nemohou počítat vždycky. Průzkumný sled, podporovaný četou OA., může na nepřátelskou útočnou vozbu narazit s počátku na př. jen v jednom směru. Zatím co vlastní OA. budou o otevření tohoto směru spolu bojovat, stane se totéž i u jiné části průzkumného sledu. Nepronázila-li vlastní OA. již ve směru prvního střetnutí a nepřišla zavčas na pomoc i sem, bude to v největším počtu případů mít v zápětí rozbití celého průzkumného sledu a jeho jednotky utrpí zpravidla velmi citelné ztráty. I když vysláním nových jednotek bude možné napravit tuto situaci takticky, nelze přehlédnout ztráty na mužstvu a koních, prostředcích, jichž nikdy nebudeme mít nazbyt.

Jak již bylo řečeno, je útočnou vozbou ohrožen kromě komunikací i terén přilehlý, je-li sjízdný. K prvnímu střetnutí s ní dojde především na komunikacích, poněvadž jsou pro ni nejvýhodnější (rychlý postup, menší spotřeba pohonných hmot, menší únava obsluhy, lehčí orientace a spojení). V tomto případě bude se jezdecká jednotka mechanicky bránit pasivně, t. j. rozptýlí se a zmizí v okolním terénu. S pěší jednotkou bude to již daleko horší, a nebude-li vhodně vyzbrojena, bude po ní veta.